

Rapport fra den 14. generalforsamlingen i Konferansen av europeiske kirker (KEK), 3.-8. juli 2013, i Budapest, Ungarn

Forberedelse og deltakelse

Den norske delegasjonen besto av Elise Sandnes (delegasjonsleder), Erlend Rogne, biskop Tor Berger Jørgensen, Raag Rolfsen og Andreas Henriksen Aarflot. Berit Hagen Agøy var rådgiver for delegasjonen og kom inn som delegat da Tor Berger Jørgensen måtte dra tidlig. Beate Fagerli deltok som medlem av planleggingskomiteen og styringsgruppa.

Den norske delegasjonen hadde et forberedelsesmøte sammen med de nordiske og baltiske kirkene i København i januar 2013 og egne forberedelsesmøter 3. mai og 18. juni 2013. Andreas Henriksen Aarflot deltok på en Youth Pre-Assembly fra 1.-3. juli hvor ungdomsdelegater forberedte seg på aktiv deltakelse under generalforsamlingen. Som dokumenter til generalforsamlingen forelå KEKs programrapport «From Lyon to Budapest» og «Uppsalarapporten». Den inneholdt en analyse av dagens situasjon i Europa, av KEKs strukturer, forslag til strukturelle endringer og et samlet forslag til nye lover og nytt regelverk for organisasjonen. I tillegg forelå respons til Uppsalarapporten fra noen medlemskirker. Delegasjonen hadde en grundig gjennomgang av forslagene på forhånd.

På selve generalforsamlingen deltok ca. 460 personer, hvorav ca. 300 var delegater fra medlemskirkene. Generalforsamlingen fant sted på et konferansehotell med et nærliggende kultursenter for plenumssamlinger. Åpnings- og avslutningsgudstjenester ble holdt i en større reformert kirke, mens søndagsgudstjenester fant sted i lokale menigheter over hele Budapest. Som ramme rundt programmet var det daglig korte morgenbønner, bibelstudier og middags- og kveldsbønner i plenumsalen. Lørdag 7. juli inviterte det ungarske vertskapet til en bedre middag med underholdning og påfølgende båttur på Donau gjennom et kveldsbelyst Budapest.

Forhandlinger og valg

Av økonomiske grunner var programmet begrenset til fem dager. Dette skulle romme gjennomgang, diskusjon og votering over et helt nytt konstitusjonsforslag. De fleste dagene åpnet med en gjennomgang av deler av det nye lovforslaget i plenum. Deltakere delte seg så i større grupper for debatt, som fungerte som en slags første gjennomlesning av lovforslaget. Til slutt samlet generalforsamlingen seg i plenum for andregangsvotering over delforslagene. De siste dagene skulle tredjegangsgjennomlesning (endelig votering) skje over hele det samlede lovforslaget.

En del spenninger lå i luften på grunn av meningsforskjeller og misnøye med en noe uklar og lukket revisjonsprosess. Møteledelsen valgte å ikke åpne for en generaldebatt for å spare tid, noe som førte til gjentatte spørsmål, forslag, ytringer og klager, og midt i generalforsamlingen kunne det se ut som om forhandlingene skulle bryte fullstendig sammen. Det ble funnet en løsning ved at møteledelsen strammet inn taletid, og en skrivegruppe ble etablert. Denne jobbet sammen med ressurspersoner i de ulike diskusjonsgruppene og sammenstilte ulike skriftlige forslag. Dermed unngikk en for mange voteringer, og generalforsamlingen opplevde i større grad å bli hørt. Programmet ble nødvendigvis forsinket, men nytt lovforslag ble vedtatt etter tredje gjennomlesning søndag 8. juli. Lovforslaget tok høyde for at gjeldende konstitusjon etter sveitsisk lov kan revideres over en toårsperiode, slik at en ny konstitusjon kan gjøres gjeldende uten å kalle sammen til ny generalforsamling.

Da ny konstitusjon var vedtatt, la nominasjonskomiteen fram sitt arbeid. I alt 20 medlemmer ble valgt inn i det nye «Governing Board» (styre). Elise Sandnes og Erlend Rogne fra Norge gikk ut av den avtroppende sentralkomiteen etter stor innsats i en utfordrende periode for organisasjonen. Andreas Henriksen Aarflot ble valgt inn i det nye styret. Dette gir Dnk mulighet til å fortsette å følge utviklingen i KEK på nært hold.

Ny konstitusjon og struktur i KEK

Generalforsamlingens hovedoppgave var å vedta en ny konstitusjon som kunne legge grunnlag for en forenkling, slanking og effektivisering av KEK som organisasjon. I tillegg til konstitusjonen ble også et strategidokument revidert og vedtatt. Endringer ble vedtatt i alle ledd av konstitusjonen, fra visjon og målsetninger, til medlemskap, struktur og organisering. Områdene som skapte størst debatt, var knyttet til strukturendringer og lederskap. Uppsalarapportens forslag om å redusere sentralkomiteen til et mindre «Governing board», samt å avvikle de to kommisjonene «Church in Dialogue» og «Church and Society» til fordel for en enklere og mer fleksibel avdelingsstruktur i programarbeidet skapte stor debatt. Det var to hovedgrunner til dette. For det første anses deler av kommisjonenes arbeid for å være KEKs hovedbidrag til de europeiske kirkene og samfunnet. En nedlegging av kommisjonene ville frata programarbeidet den ekspertise som kommisjonene representerer på hver sine fagfelt. For det andre utløste forslaget frykt for at minoritetskirker i enda mindre grad skulle kunne ta del i beslutningsprosesser, både i styret og i kommisjonene. Resultatet av diskusjonene ble et kompromissforslag hvor nytt styre reduseres, men ikke så mye som i det opprinnelige forslaget. Valgordningen for representanter og vararepresentanter gjør det mulig å ta større hensyn til kirkelig bredde i styrets sammensetning. Det ble vedtatt å avvikle kommisjonene i sin nåværende form, men det ble laget en åpning i konstitusjonen for at rådgivende organer kan oppnevnes der det er faglig nødvendig og økonomisk forsvarlig. I praksis gir dette dagens kommisjoner noe tid til å avvikle sin nåværende arbeidsform og føre de viktigste arbeidsområdene over i nye strukturer. Det ble videre vedtatt å samle KEKs kontorer under et hovedkontor i Brussel. Dette gir mulighet for å forenkle lederstrukturen og forbedre samhandlingen mellom de forskjellige arbeidsområdene.

Oppsummering og oppfølging

Styrets hovedutfordring vil bli å finne gode strukturer for det programmatisk arbeid:

- Skape gode arbeidsområder og arbeidsformer for økumenisk dialog, også for at en del ortodokse medlemskirker skal ha en interesse i KEK.
- Kirke- og samfunnskommisjonen har begynt sitt arbeid med omstrukturering, og det ventes at kommisjonen legges ned innen utgangen av 2014. Dnk er i løpende kontakt med sekretariatet og de andre nordiske medlemskirkene om videreføring av programarbeidet.
- Finne gode løsninger på KEK s samarbeid med CCME (Kirkenes kommisjon for migrantarbeid).

Det nye styret i KEK har hatt sitt første møte - med gode tilbakemeldinger. Andreas Henriksen Aarflot deltok fra Norge. Det knytter seg naturlig nok noe spenning til hva endringer i strukturen vil føre til for stab, og hvorledes ledelse av staben vil foregå. Men den økonomiske situasjonen er bedre. Generalforsamlingen ga også medlemskirkene anledning til å diskutere visjonen for økumenikk i Europa og dermed fornye sitt engasjement i det økumeniske samarbeidet.

Beate Fagerli, januar 2014